

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบการรับรู้คติการหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ และสัมพันธภาพที่มีต่อกันระหว่างนักการเมืองกับนักข่าว ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจจากกลุ่มนักข่าวและนักการเมือง โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย นักการเมืองและนักข่าวสายการเมืองของหนังสือพิมพ์ โดยนิยามเป็น 2 กลุ่มคือ

① สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ซึ่งสังกัดพรรคการเมืองรวมรัฐบาล และพรรคการเมืองฝ่ายค้าน จำนวน 393 คน ทั้งนี้เป็นไปตามการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2539

② นักข่าวสายการเมืองของหนังสือพิมพ์ ซึ่งประจำทำเนียบรัฐบาลและรัฐสภา บรรณาธิการข่าวการเมือง หรือหัวหน้าข่าวการเมือง ผู้เรียบเรียงข่าวการเมือง (rewriter) จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน เดลินิวส์ บ้านเมือง แนวหน้า ข่าวสด สยามโพสต์ สยามรัฐ ผู้จัดการ และวัฏจักร

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย นักการเมืองจำนวน 120 คน และนักข่าวสายการเมืองจำนวน 98 คน โดยการสุ่มตัวอย่างจากประชากรของทั้ง 2 กลุ่มดังนี้คือ

① สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นักการเมือง) จะสุ่มตัวอย่างจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกตั้งเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2539 จำนวน 393 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อสำรวจการรับรู้ ความคิดเห็น และทัศนคติ จำนวน 120 คนคิดเป็นร้อยละ 25% ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด ต่อจากนั้นจะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ Quota Sampling เปรียบเทียบอัตราส่วนร้อยละระหว่างสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดกับจำนวนนักการเมืองจากพรรคการเมืองต่างๆ ที่สังกัดพรรคร่วมฝ่ายรัฐบาลและพรรคร่วมฝ่ายค้าน

② นักข่าวการเมืองของหนังสือพิมพ์รายวันที่เสนอข่าวการเมือง อาทิ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน เดลินิวส์ บ้านเมือง แนวหน้า ข่าวสด สยามโพสต์ สยามรัฐ และหนังสือพิมพ์ธุรกิจอีก 2 ฉบับ คือ หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ วัฏจักร ที่ประจำทำเนียบรัฐบาลและรัฐสภา และนักข่าวซึ่งประจำกองบรรณาธิการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การเสนอข่าวการเมือง อาทิ บรรณาธิการข่าวการเมือง หรือหัวหน้าข่าวการเมือง หรือผู้เรียบเรียงข่าวการเมือง (rewriter) ทุกคนของหนังสือพิมพ์ฉบับต่าง ๆ ที่กล่าวมา จำนวน 98 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

จัดทำแบบสอบถามเป็น 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 สำหรับสำรวจความคิดเห็นและทัศนคติของนักการเมือง และ ชุดที่ 2 สำหรับสำรวจความคิดเห็นและทัศนคติของนักข่าวสายการเมือง

(ดูรายละเอียดได้จากแบบสอบถามในภาคผนวก ก และภาคผนวก ข)

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการโดยติดต่อผ่านที่ทำการของพรรคการเมืองต่าง ๆ และสำนักพิมพ์ของหนังสือพิมพ์ฉบับต่าง ๆ โดยโทรศัพท์ไปนัดหมายแล้วนำแบบสอบถามไปให้พร้อมทั้งนัดวันรับคืน

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแนวทางรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถามซึ่งแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ การสังกัดพรรคการเมืองหรือการสังกัดฉบับระยะเวลาที่ผ่านประสบการณ์งานด้านการเมืองหรืองานหนังสือพิมพ์

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการรับรู้ตติการหน้าที่ของหนังสือพิมพ์และสัมพันธภาพที่มีต่อกันระหว่างนักการเมืองกับนักข่าว ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ คือ

- เกี่ยวกับบทบาทเชิงวิชาชีพของหนังสือพิมพ์
- เกี่ยวกับบทบาททางการเมือง
- เกี่ยวกับบทบาทสัมพันธภาพระหว่างรัฐบาลกับหนังสือพิมพ์

- เกี่ยวกับเสรีภาพและความรับผิดชอบของหนังสือพิมพ์
- เกี่ยวกับการนิยามข่าว
- เกี่ยวกับภาพลักษณ์ที่มีต่อกันระหว่างนักการเมืองและนักข่าว

ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาการรับรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และทัศนคติของนักการเมืองเปรียบเทียบกับนักข่าว ในประเด็นต่างๆ ดังนี้ โดยใช้มาตราวัดทัศนคติแบบลิเคิร์ตเกล (Likert Scale) 5 ระดับในการวัดตัวแปรตามต่อไปนี้ คือ บทบาทหนังสือพิมพ์เชิงวิชาชีพ บทบาททางการเมือง การนิยาม “ข่าว” เสรีภาพและความรับผิดชอบของหนังสือพิมพ์ สัมพันธภาพของรัฐบาลกับหนังสือพิมพ์ และภาพลักษณ์ที่มีต่อกันระหว่างนักการเมืองกับนักข่าว

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติในการวิจัย

นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล ลงรหัส ประมวลผล และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลทางประชากรและทางสังคมของนักการเมืองและนักข่าว เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ การสังกัดพรรคการเมืองหรือหนังสือพิมพ์ ประสบการณ์ในอาชีพหรือวิชาชีพ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้คติการหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ระหว่างนักการเมืองกับนักข่าว ดำเนินการวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย โดยกำหนดเกณฑ์การให้นำหนัก ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.68 - 5.00 ถือว่าคะแนนอยู่ในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.67 ถือว่าคะแนนอยู่ในระดับกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.33 ถือว่าคะแนนอยู่ในระดับต่ำ

3. เปรียบเทียบการรับรู้และทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ นักการเมืองกับนักข่าวเพื่อทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 นักการเมืองกับนักข่าวรับรู้คดีการหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ในประเด็นต่างๆ แตกต่างกัน ทดสอบด้วยค่าสถิติที (T-test) แบบเป็นอิสระต่อกัน (Independent)

สมมติฐานที่ 2 นักการเมืองกับนักข่าวรับรู้ภาพลักษณ์ที่มีต่อกันในเชิงลบมากกว่าเชิงบวก ทดสอบด้วยสถิติไคแอสควร์ (χ^2)

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล ประสบการณ์ และองค์กรที่สังกัดมีส่วนเกี่ยวข้องต่อการรับรู้คดีการหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ระหว่างนักการเมืองกับนักข่าว ทดสอบด้วยค่าสถิติที (T-test) และค่าสถิติ F (ANOVA)

